

Congrés Ordinari

29.11.2025

PONÈNCIA 4

Berna Coma

UN CREIXEMENT ASSUMIBLE

1. QUINA ÉS LA SITUACIÓ ACTUAL ?

En els darrers anys, i especialment des de la pandèmia de la covid-19, Andorra ha experimentat un creixement molt accelerat i sostingut en l'àmbit econòmic, urbanístic, poblacional, etcètera. El país s'ha convertit en un lloc atractiu per residir-hi, tant per la seva fiscalitat com per la seva qualitat de vida i la seguretat.

Aquesta realitat és, en part, positiva: confirma que Andorra és competitiva, atractiva per a professionals i inversors i capaç de generar riquesa. Però, al mateix temps, el ritme d'aquest creixement genera inquietud, perquè s'assoleix massa de pressa per poder-lo gestionar correctament.

Sovint ens preguntem quin model de país volem, quina capacitat real tenim i si els recursos existents —infraestructures, serveis públics, territori, aigua, etc.— podran absorbir el creixement actual i futur.

Les dades econòmiques del 2024 confirmen l'evolució positiva que estem vivint: un increment del 3,4% del PIB, un augment de la renda per càpita, una reducció de l'atur fins a l'1,5% i un creixement de la població ocupada. Tot i això, aquest progrés no beneficia de la mateixa manera tota la societat i comporta desequilibris significatius. Ara bé, sempre hem dit que val més gestionar les disfuncions d'un moment d'expansió econòmica que les conseqüències d'una recessió econòmica.

Som coneixedors que tenim el debat etern que l'economia continua depenent massa de sectors tradicionals, com el turisme, el comerç i, sobretot, la construcció, que, segons l'informe econòmic del 2024 de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra, lidera el creixement i registra el major augment d'assalariats. L'obertura econòmica del 2012 es va concebre per atraure inversió estrangera de valor afegit. Això ens va permetre connectar el país econòmicament amb l'exterior i, gràcies a aquesta nova situació, vam poder fer front a dues crisis majors: la primera, provocada per una greu recessió econòmica, que va comportar unes xifres de rècord al Servei d'Ocupació, i la segona, una crisi bancària sense precedents. Ara bé, al llarg dels anys, i més d'una dècada després d'aquesta obertura, cal reajustar-la perquè a la pràctica no derivi en una obertura econòmica enfocada exclusivament al sector immobiliari. Les darreres modificacions legislatives estaven orientades en aquest sentit, en particular a incentivar la inversió estrangera de qualitat i a fer un major seguiment i control de l'activitat derivada de la inversió estrangera.

En aquest context de creixement i a conseqüència de l'atractiu d'Andorra, l'augment poblacional ha assolit un pic històric: la població estimada és de 87.097 persones, la xifra més elevada des del 2009. De fet, la població estrangera segueix creixent més que la nacional i ja representa el 55% del total.

Això té efectes positius —per exemple, més cotitzants a la CASS— però, d'altra banda, genera unes disfuncions derivades d'aquest creixement massa accelerat, que el país no pot assumir al mateix ritme en termes socials i econòmics.

Pel que fa al creixement turístic, supera els 10 milions de visitants anuals, una xifra molt elevada, la qual ens obliga a repensar l'encaix d'aquest turisme amb la població actual resident a Andorra. Alhora que hem de trobar un nou encaix entre quantitat i qualitat d'aquest turisme.

Finalment, el desenvolupament urbanístic s'ha accelerat moltíssim els darrers anys, fet que també ha fet aflorar una sensibilitat creixent de la nostra ciutadania, que apel·la a una integració més harmoniosa de l'urbanisme en l'entorn natural del nostre país.

2. QUINES MESURES S'HAN PRES FINS ARA ?

Conscients d'aquesta situació, el Govern i la majoria parlamentària han impulsat mesures correctores i reformes estructurals per reconduir el model de creixement:

Llei per al creixement sostenible i el dret a l'habitatge (març 2025)

- Regula els habitatges d'ús turístic.
- Fa aflorar els pisos buits i desocupats.
- Controla la inversió estrangera immobiliària i els moviments migratoris.

Amb l'objectiu de posar al mercat més pisos de lloguer, lluitar contra l'especulació immobiliària, posar limitacions a la inversió estrangera, moderar el creixement urbanístic, regular la immigració i reduir el turisme de masses.

Llei de continuïtat i consolidació de les mesures per al creixement sostenible (a tràmit parlamentari)

Presentada sis mesos després, incorpora mecanismes addicionals per assolir un creixement equilibrat a llarg termini:

- Major control dels fluxos migratoris (contractació en origen),

- Limitació d'obertura de negocis que requereixen mà d'obra poc qualificada,
- Augment del dipòsit a fons perdut dels residents passius i obligatorietat d'un dipòsit també per als treballadors per compte propi,
- Condicions més estrictes a la inversió estrangera immobiliària i increment de la taxa corresponent.

Aquestes lleis reforcen la voluntat política d'ordenar i racionalitzar el creixement econòmic, demogràfic i urbanístic.

En paral·lel, s'ha impulsat una **Comissió d'estudi per a la modificació de la LOGTU** (Llei general d'ordenació del territori i urbanisme), que ha recollit els neguits i les aportacions dels diferents col·lectius implicats: col·legis professionals (geòlegs, economistes, arquitectes, etc.), associacions vinculades com l'APTA (Associació de Propietaris de Terres Andorranes), l'APBI (Associació de Propietaris de Béns Immobles), l'APRA (Associació de Pagesos i Ramaders d'Andorra), l'ACODA (Associació de Contractistes d'Andorra) i l'EFA (Empresa Familiar Andorrana), entre d'altres.

Al mateix temps, s'han mantingut reunions amb els comuns i els ministeris de Territori i Urbanisme, Medi Ambient, Agricultura i Ramaderia, i Cultura, Joventut i Esports, així com amb la Secretaria d'Estat de Transició Energètica, Transports i Mobilitat. La voluntat és estudiar una modificació de la LOGTU i consensuar un nou marc urbanístic que respongui a les necessitats reals del país, tenint en compte el paper clau dels comuns.

El Govern també ha elaborat un **estudi de capacitat de càrrega turística**, que s'ha d'erigir com una eina de planificació essencial per a un dels nostres sectors clau.

A més, el Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Ramaderia ha fet un gran esforç per acompanyar el sector primari. S'han incrementat fins a quatre milions d'euros el conjunt d'ajuts directes al sector, és a dir, més d'1,1 milions d'euros addicionals, un 35% més respecte al

2023. La voluntat és garantir la continuïtat, la diversificació i, sobretot, la supervivència i el relleu generacional del sector agrícola i ramader.

Finalment, s'ha impulsat la protecció del 30% del territori amb la creació d'un parc nacional entre les parròquies d'Ordino i Canillo.

Tot això, en un marc de polítiques migratòries que advoquen per una gestió més assumible de la nostra demografia, tornant a uns contingents de quota més conservadors i reduint el nombre d'autoritzacions d'immigració per assimilar-los als anys prepanedèmia.

3. CAP ON VOLEM ANAR ? REPTES QUE SE'NS PLANTEGEN

Totes aquestes mesures comparteixen un mateix objectiu: assolir un **creixement més assumible**. Un creixement que mantingui la prosperitat, però dins dels límits físics i de capacitat d'un país de muntanya. No es tracta de renunciar al creixement, sinó de fer-lo compatible amb els recursos existents, la protecció del medi natural i el benestar de la població, sense posar en perill el llegat per a les generacions futures.

De fet, els estudis de capacitat de càrrega seran una eina indispensable per reconduir la situació, i el Govern té la voluntat de convertir-los en un instrument de planificació nacional.

També és imprescindible diversificar l'economia per modular el ritme de creixement actual, i l'Acord d'Associació (AA) ha de jugar un paper fonamental per generar noves oportunitats en sectors de valor afegit, com la biomedicina, la innovació i la digitalització. Ens permetrà disposar de marcs jurídics equivalents, i les empreses de fora podran venir a instal·lar-se al nostre país amb les mateixes condicions que ho fan en la resta de països de la UE.

Finalment, cal continuar esforçant-nos en:

- corregir els desequilibris de la inversió estrangera,
- limitar la pressió sobre el sòl i l'habitatge,
- controlar l'arribada de residents per garantir una integració realista,
- i assegurar uns serveis públics dimensionats al creixement.

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ

S'encomana al Govern:

- Que, un cop conculsos els estudis de capacitat de càrrega per part dels comuns, s'iniciïn els treballs per elaborar un estudi de capacitat de càrrega nacional, que esdevingui un instrument de planificació i que permeti modular el creixement d'una manera responsable, efectiva i amb coneixement de causa.
- Que se segueixi acompanyant el sector primari perquè els propietaris puguin mantenir les seves explotacions de forma rendible, fet que podria desincentivar un augment de la urbanització de la superfície agrícola.
- Que col·labori en els treballs de la Comissió d'estudi de la LOGTU perquè es pugui fer una reforma de la llei que s'adapti a les necessitats actuals i vagi en la línia d'un creixement assumible.
- Que se segueixi protegint el nostre territori amb la creació de possibles nous parcs naturals, ja que és uns dels béns més preuats que tenim i hem de ser curosos amb la petjada que hi deixem.
- Que s'impulsi una reflexió més pausada i conjunta entre el Govern, el Consell General i els comuns sobre la inversió estrangera, amb la possibilitat d'elaborar un llibre blanc amb dades reals per tal de poder prendre decisions fonamentades.